

Ekonomicko-správní fakulta MU v Brně

Seminární práce z Pojistné ekonomiky

Analýza rizik v pojištění motorových vozidel

Zpracovali: Kolínková Veronika
Rejšek Václav

Datum prezentace: 10. října 2005

V Brně dne: 3. října 2005

Úvod

Cílem této seminární práce je provést podrobnou analýzu rizik v pojištění motorových vozidel. V první části práce vymezíme základní pojmy, které jsou definovány podle zákona č.168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, podle zákona č.37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a podle relevantní literatury.

Druhá část je věnována teoretickému rozpracování rizik u pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, tj. povinného ručení. V této souvislosti bude nastíněna základní charakteristika povinného ručení s následným zaměřením na pojistná rizika.

Ve třetí části této práce uvedeme stručnou charakteristiku havarijního pojištění spolu s výčtem rizik, která se k tomuto pojištění vážou. Pozornost bude věnována také doplňkovým připojištěním a výlukám z pojištění.

Poslední část je zaměřena na produkty pojišťoven. Pro srovnání jsme si vybrali pojišťovny Allianz, Česká pojišťovna a Kooperativa.

1. Vymezení pojmů

Limit pojistného plnění – nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události

Pojistitel - je právnická osoba, k jehož předmětu podnikání patří pojišťovací činnost povolená Ministerstvem financí

Pojistné riziko – míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím

Pojistník – osoba, která uzavřela s pojistitelem pojistnou smlouvu

Povinné ručení – pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla

Spoluúčast - je v pojistné smlouvě dohodnutá hodnota, kterou se sám pojištěný podílí na každé ztrátě kryté pojištěním, tzn. je to částka, kterou mu pojišťovna nebude z výše škody hradit, dojde-li ze strany pojišťovny k plnění z pojistné smlouvy.

2. Povinné ručení

Povinné ručení, neboli pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, patří z hlediska tvorby rezerv do tzv. **neživotního pojištění**. Jde o pojištění rizikové, u kterého pojistitel jednoznačně neví, zda někdy pojistná událost vznikne nebo ne, jestli bude poskytovat pojistné plnění a v jaké výši. Pojistná rezerva se stanoví podle rozsahu pojištěného rizika a pravděpodobnosti vzniku pojistné události a také podle rozsahu způsobených škod. Pokud budeme na dělení pojistných odvětví nahlížet z hlediska předmětu pojištění, pak rozeznáváme pojištění majetku, pojištění odpovědnosti za škodu a pojištění osob, přičemž povinné ručení spadá do oblasti **pojištění odpovědnosti za škodu**.

Uvedené pojištění má v České republice charakter smluvního povinného pojištění, což znamená, že na základě právní úpravy tohoto pojištění odpovědnosti za škodu je každý vlastník nebo spoluvlastník tuzemského vozidla povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti, a to u některého z pojistitelů, který vlastní licenci k provozování tohoto pojištění. Přitom se pojištění odpovědnosti vztahuje na všechny osoby, které odpovídají za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného ve smlouvě.

Na základě existence právní úpravy pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla má pojištěný právo na to, aby za něho pojistitel uhradil škodu, kterou způsobil provozem vozidla (kterého je vlastníkem) jiným, třetím osobám. Zároveň pojistitel poskytuje pojištěnému právní ochranu při soudním projednávání způsobené újmy v trestním řízení.

Rozsah pojištění odpovědnosti

Nestanoví-li Zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, má pojištěný nárok, aby za něho pojistitel nahradil v rozsahu a ve výši podle ustanovení Občanského zákoníku o náhradě škody poškozeným uplatněné a prokázané nároky na náhradu:

- *škody na zdraví nebo usmrcením*
- *věcné škody*
- *škody mající povahu ušlého zisku*
- *účelně vynaložených nákladů spojených s právním zastoupením*

Pojistitel naopak nehradí:

- škody, které utrpěl řidič vozidla,
- majetkové škody, za které pojištěný odpovídá svým příbuzným,
- škody na vozidle, na které se vztahuje pojištění,
- škody vzniklé manipulací s nákladem stojícího vozidla,
- náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato škoda způsobena.

Pro velikost pojistného plnění sjednávaného pojistitelem v pojistné smlouvě jsou v zákoně uvedeny minimální limity a to z toho důvodu, aby nedocházelo ke sjednávání příliš nízkých limitů pojistného krytí a tím k oslabování pozitivních účinků, které povinné ručení ve společnosti plní. Při škodách na zdraví nebo usmrcením je to částka 35 mil. Kč na každého zraněného nebo usmrceného, při škodách na majetku 18 mil. Kč bez ohledu na počet poškozených. Pojistitel může v pojistné smlouvě sjednat i limity vyšší než je tato minimální hranice daná zákonem.

3. Havarijní pojištění

Havarijní pojištění spadá stejně jako povinné ručení do tzv. **neživotního pojištění**, ale z hlediska předmětu pojištění jej radíme do **pojištění majetku**. Narozdíl od povinného ručení je toto pojištění smluvně dobrovolné, to znamená, že rozhodnutí o jeho uzavření je zcela na vůli majitele vozidla. Základem pojistného vztahu je pojistná smlouva, jejíž součástí jsou všeobecné pojistné podmínky.

Úkolem havarijního pojištění je poskytnout pojistné plnění majiteli nebo držiteli vozidla v případě pojistné události, tj. případě poškození, zničení nebo odcizení vozidla, které je uvedeno v pojistné smlouvě. Může jít o škody, které vzniknou v důsledku:

- havárie,
- živelné události,
- odcizení,
- vandalství.

Začlenění rizik do konkrétní podoby havarijního pojištění může mít dvě podoby:

- **Allrisks** – pojištění obsahuje všechna rizika,
- **omezená havárie** – pojištění sjednané na vybraná rizika podle individuální potřeby.

Pojištění motorových vozidel pro případ havárie poskytuje pojistnou ochranu pro případ poškození nebo zničení motorového vozidla nebo jeho části jakoukoliv nahodilou událostí (tj. působením vnějších sil, např. střetem, nárazem, pádem apod.). Havárií se rovněž rozumí poškození nebo zničení pojištěného vozidla nebo jeho části úmyslným jednáním (zásahem) cizí osoby.

Pojištění vozidla pro případ živelné události obvykle kryje tato rizika:

- *požár* (oheň, který opustí své určené ohniště a způsobí škody na majetku, který není součástí tohoto ohniště)
- *úder blesku* (přímé a bezprostřední působení energie blesku nebo teploty jeho výboje na pojištěnou věc)
- *výbuch* (náhlý ničivý projev tlakové síly spočívající v rozpínavosti plynů nebo par)

- *vichřice* (vítr, který dosahuje rychlost nejméně 75 km/h a poškodí kromě pojištěné věci i další předměty (škody mají hromadný charakter))
- *krupobití* (přírodní jev, při kterém kousky ledu vytvořené v atmosféře dopadají na pojištěnou věc, a tím dochází k poškození nebo zničení této věci)
- *povodeň* (přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém již voda zaplavuje místo pojištění mimo koryto vodního toku)
- *záplava* (vytvoření souvislé vodní plochy, která po určitou dobu stojí nebo proudí v místě pojištění)

Jednotlivé pojišťovny mohou ve všeobecných pojistných podmínkách nebo při uzavírání pojistných smluv krytá rizika upravit, např. krytí škod, které vzniknou v důsledku zřícení skal, zemin nebo lavin, pádu stromů nebo stožárů apod.

Pojištění vozidla pro případ odcizení vozidla poskytuje pojistnou ochranu pro případ krádeže vozidla nebo jeho částí.

U ***pojištění vozidla pro případ vandalismu*** se pojistná ochrana vztahuje na škodu vzniklou v důsledku poškození nebo zničení motorového vozidla nebo jeho části úmyslným jednáním (zásahem) cizí osoby.

Doplňková připojištění

Kromě běžného rozsahu krytí rizik zmíněných výše existují i další vedlejší rizika, proti kterým je nutné se připojistit. Do této kategorie můžeme zařadit například:

- ***pojištění zavazadel a věcí osobní potřeby*** - pojištění se sjednává pro případ poškození nebo zničení pojištěné věci v důsledku havárie vozidla nebo v důsledku živelné pohromy. Vztahuje se na věci všech osob cestujících ve vozidle, které mají v okamžiku havárie vozidla na sobě nebo při sobě. Pojištění se nevztahuje na náklad.
- ***pojištění úrazu přepravovaných osob (tzv. pojištění sedadel)*** - pojištění se vztahuje na úrazy, které pojištěný utrpí při provozu vozidla pojištěného havarijním pojištěním.
- ***pojištění čelního skla*** – pojištění se vztahuje na jeho poškození nebo zničení. Typickým příkladem je poškození odlétnutým kamínkem.

- ***pojištění mimořádné výbavy*** – pojištění se vztahuje na poškození jiného než schváleného a výrobcem vozidla nabízeného originálního příslušenství vozidla (např. střešní boxy, audiovizuální technika, tuningové doplňky apod.).
- ***pojištění asistenčních služeb atd.***

Výluky z havarijního pojištění

Obecně se havarijní pojištění nevztahuje na škody vzniklé následkem:

- a) trvalého vlivu provozu (např. koroze, přirozeným opotřebením apod.)
- b) funkčního namáhání nebo v důsledku únavy materiálu
- c) vlivu výrobní nebo materiálové vady, chybné konstrukce
- d) nesprávné obsluhy nebo údržby
- e) úmyslného způsobení škody pojistníkem, pojištěným nebo oprávněným uživatelem vozidla
- f) řízení vozidla osobou, která nemá předepsané oprávnění k řízení vozidla nebo osobou pod vlivem alkoholu, drog či jiných omamných a návykových látek
- g) opravy nebo údržby vozidla nebo v přímé souvislosti s těmito pracemi.

Není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, z havarijního pojištění nevzniká právo na plnění za škody vzniklé následkem válečných událostí, teroristických útoků, působení jaderné energie, dále škody vzniklé při závodech všeho druhu nebo např. výbuchem dopravovaného materiálu atd. Úplný výčet výluk je uveden ve Všeobecných pojistných podmínkách, které jsou součástí pojistné smlouvy a každý, kdo chce uzavřít pojištění by se s nimi měl předem obeznámit.

4. Pojistné produkty pojišťoven

Allianz

I. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

limity	věcná škoda a ušlý zisk	škody na zdraví nebo usmrcení
základní	18 mil. Kč	35 mil. Kč
vyšší	50 mil. Kč	50 mil. Kč
maximální	100 mil. Kč	100 mil. Kč

Pramen: www.allianz.cz

Zdarma jsou poskytovány asistenční služby pro případ nehody nebo poruchy vozidla.

II. Havarijní pojištění

Základní havarijní pojištění **KLASIK**:

Lze sjednat pro nová i ojetá vozidla pro případ:

- *Havárie, živelní události, odcizení a vandalismu*
- *Havárie a živelní události*
- *Odcizení, živelní události a vandalismu*

Základní havarijní pojištění **LIMIT**:

Lze sjednat pro ojeté osobní a nákladní automobily do 3 500 kg starší tři let s limitovaným pojistným plněním pro případ:

- *Havárie, živelní události, odcizení a vandalismu*
- *Havárie a živelní události*

U vozidel se sjednaným rizikem havárie je zdarma poskytováno:

- pojištění pro případ nákladů za nájem náhradního vozidla na dobu až pěti dnů s limitem plnění 1 000 Kč /den
- asistenční služby pro případ nehody nebo poruchy vozidla.

III. Doplnková připojištění

- **Pojištění skel vozidla** - vztahuje se nejen na čelní, ale i na boční a zadní okna, a to pro případ havárie, živelní události, odcizení a vandalismu.
Limit pojistného plnění: 5000 Kč - 100 000 Kč
- **Pojištění zavazadel ve vozidle** - pojištěna jsou zavazadla přepravovaná ve vozidle, a to pro případ havárie, živelní události, odcizení, vandalismu a ztráty.
Limit pojistného plnění: 15 000 Kč nebo 30 000 Kč
- **Pojištění pro případ nákladů za nájem náhradního vozidla** - pojišťovna uhradí náklady za nájem náhradního vozidla po dobu až 10 dnů, v maximální výši 1 000 Kč/den v případě, že vozidlo zůstalo následkem dopravní nehody poškozeno.

IV. Úrazové pojištění osob ve vozidle

Vztahuje se na všechny osoby přepravované ve vozidle. Lze sjednat až na trojnásobek těchto základních pojistných částek:

- denní odškodné po dobu nezbytného léčení 50 Kč
- denní odškodné při pobytu v nemocnici 50 Kč
- trvalé následky úrazu – příslušné % z částky 200 000 Kč
- smrt následkem úrazu 100 000 Kč

Česká pojišťovna

I. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Z povinného ručení budou uhrazeny oprávněné a prokázané nároky na náhradu těchto škod:

- **škody na zdraví nebo usmrcením** – např. bolestné, ztížení společenského uplatnění, ztráta na výdělků po dobu a po skončení pracovní neschopnosti, ztráta na důchodu, účelně vynaložené náklady na léčení, náklady na výživu pozůstalých a přiměřené náklady pohřbu
- **věcné škody** - skutečná škoda na věci včetně nákladů, spojených s jejím odstraňováním (např. odtah poškozeného vozidla, náhradní doprava z místa nehody do místa bydliště, půjčovné apod.)

- *škody mající povahu ušlého zisku*
- *účelně vynaložené náklady na právní zastoupení poškozeného při uplatňování jeho nároků na náhradu škody*
- *náklady léčení zraněného vynaložené zdravotní pojišťovnou*
- *náklady právní ochrany pojištěného s limitem pojistného plnění 10.000 Kč*

Při sjednání povinného ručení v jakékoli variantě získává klient asistenční pojištění **POHODA Klasik** pro případy:

- *Havárie* - úhrada práce mechanika (až 2 hodiny), odtažení vozidla, úhrada nákladů za ponechání zničeného vozu v zahraničí, skladné až 10 dnů, telefonické tlumočení, předání vzkazu, právní pomoc
- *Odcizení* - poradenství, nocleh

Pokud je sjednáno i havarijní pojištění, získává klient asistenční pojištění **POHODA Special**, které navíc zahrnuje pojištění pro případ poruchy (úhrada práce mechanika (až 2 hodiny), odtažení vozidla, skladné až 10 dnů, předání vzkazu).

Povinné ručení můžete uzavřít s různě vysokými limity plnění.

Limity pojistného plnění u věcných škod a ušlého zisku pro variantu:

- Standard: 18 mil.
- Bonus Exclusive: 100 mil. Kč

Limity pojistného plnění při škodě na zdraví pro variantu:

- Standard: 35 mil. Kč
- Bonus Exclusive: 100 mil. Kč

Lze pojistit i vozidla užívaná při motoristických sportech a soutěžích.

II. Havarijní pojištění

Havarijní pojištění automaticky obsahuje pojištění trvalých následků úrazu nebo smrti úrazem dopravovaných osob.

	Živelní událost	Havárie	Odcizení	Vandalismus
All Risk	√	√	√	√
Havárie a živel	√	√	-	√
Odcizení a živel	√	-	√	-

Pramen: www.ceskapojistovna.cz

Jednotlivá rizika jsou definována takto:

- **Živelní událost** - požár, výbuch, bezprostřední úder blesku, zřícení skal, zemin nebo lavin, pád stromů nebo stožárů, krupobití, povodeň nebo záplava a vichřice
- **Havárie** - poškození nebo zničení pojištěné věci nebo její části jakoukoliv nahodilou událostí (tj. působením vnějších sil, např. střetem, nárazem, pádem apod.)
- **Odcizení** - přivlastnění si pojištěné věci krádeží nebo loupeží
- **Vandalismus** - poškození nebo zničení pojištěné věci nebo její části úmyslným jednáním (zásahem) cizí osoby

U všech variant havarijního pojištění lze zvolit míru spoluúčasti od 1 %, minimálně však 1 000 Kč do 30 %, minimálně však 30 000 Kč.

Při sjednání havarijního pojištění v jakékoli variantě získá klient automaticky zdarma asistenční pojištění **POHODA Klasik** pro případ havárie nebo živelní události.

Pokud je sjednáno zároveň havarijní pojištění v jakékoli variantě a pojištění odpovědnosti za škody způsobené provozem vozidla, získává klient zdarma asistenční služby **POHODA Special** pro případ havárie, živelní události a poruchy.

III. Doplnková havarijní pojištění

- čelní sklo
- úraz dopravovaných osob
- zavazadla a věci osobní potřeby
- půjčovné během opravy vozidla

Kooperativa

Nabízí komplexní pojištění vozidel – **TANDEM**. To je spojení povinného ručení, havarijního pojištění vozidla a doplňkových připojištění v jediném pojistném produktu. Jde o spojení na principu jedné pojistné smlouvy sdružující několik druhů pojištění a úhrady pojistného jednou platbou.

I. Povinné ručení

Tato část produktu poskytuje pojistnou ochranu pro případy:

- škody způsobené na zdraví či v případě usmrcení jiných osob až do výše 54 mil. Kč na každého zraněného/usmrceného
- pro škody na majetku včetně ušlého zisku poškozeného až do výše 24 mil. Kč

V případě havárie vozu jsou na území ČR zajištěny tyto asistenční služby:

- odtah nepojízdného vozidla do 50 km zdarma
- bezplatné uskladnění nepojízdného vozu do 10 dnů

V případě havárie nebo poruchy vozu mimo území ČR jsou zajištěny tyto asistenční služby:

- odtah do 50 km, resp. do ceny 120 eur zdarma pro osobní vozidla a 75 km, resp. 300 eur u vozidla od 3,5 do 12 t
- jeden bezplatný nocleh pro osádku vozu do 50 eur/os.
- právní pomoc do 750 eur
- finanční výpomoc (na základě složení jistoty třetí osobou v ČR) v naléhavých případech do 1000 eur
- uskladnění nepojízdného vozidla až do sedmi dnů, do ceny 13 eur/den
- vzkazovou službu a telefonické tlumočení při jednání s úřady

II. Havarijní pojištění

Havarijní pojištění lze sjednat ve 2 variantách:

- **Pojištění ALLRISK** - kryje rizika poškození nebo zničení pojištěného vozidla jakoukoli nahodilou událostí a odcizení pojištěného vozidla nebo jeho části. Součástí havarijního pojištění typu ALLRISK je automaticky pojištění čelního skla (bez spoluúčasti), stejně tak jako pojištění pro případ úmrtí řidiče vozidla v důsledku pojistné události (pojistná částka 50000 Kč).
- **Odcizení** - kryje rizika odcizení a poškození živlem

Pojistná částka může být stanovena z nové nebo obecné ceny vozidla.

Spoluúčast lze zvolit 5 %, min. 5 000 Kč, nebo 10 %, min. 10 000 Kč.

III. Doplnková připojištění:

- Pojištění zavazadel bez odcizení
- Úrazové pojištění

Závěr

V této práci byla tematika rizik v pojištění motorových vozidel rozpracována jak teoreticky tak také s přihlédnutím do praxe tří velkých pojišťoven, působících na pojistném trhu v České republice. Dá se konstatovat, že cíl práce byl naplněn. Byla provedena analýza pojistných rizik v pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a také v havarijním pojištění a můžeme říci, že se poznatky získané v teoretické části práce nijak zvlášť neliší od praxe používané v pojišťovnách.

V dnešní době je nabídka pojistných produktů v různých pojišťovnách celkem pestrá a dá se říci, že srovnatelná. Máme-li zhodnotit nabízené produkty, jako vhodné řešení pojištění motorových vozidel se nám jeví komplexní pojištění motorových vozidel u pojišťovny Kooperativa – TANDEM a to z toho důvodu, že klientům přináší spojení povinného ručení, havarijního pojištění a doplňkových připojištění v jednom pojistném produktu. Pro klienta je to výhodnější v tom, že má všechno sjednáno v jedné pojistné smlouvě a pojistné zaplatí v rámci jedné platby.

Použité zdroje

Monografie:

ČEJKOVÁ, V., ŠEDOVÁ, J., ČAPKOVÁ, D. *Pojišťovnictví*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2001. 177 s. ISBN 000209276

DUCHÁČKOVÁ, E. *Principy pojištění a pojišťovnictví* 1.vydání Praha: Ekopress s.r.o., 2003. 178 s. ISBN 80-86119-67-X

KOPECKÝ, K. *Povinné ručení - otázky a odpovědi*. 1. vyd. Praha: GRADA publishing, 2002. 96 str. ISBN 80-247-0114-6

Právní prameny:

Zákon č.168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla

Zákon č.37/2004 Sb., o pojistné smlouvě

Webové stránky:

www.allianz.cz

Pojišťovna Allianz

www.ceskapojistovna.cz

Česká pojišťovna

www.koop.cz

Pojišťovna Kooperativa

